

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/4/2019
Identifikačné číslo spisu: 7818200430
Dátum vydania rozhodnutia: 13.06.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Emil Franciscy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7818200430.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu CRUX družstvo, so sídlom v Košiciach, Rázusova č. 49, IČO: 50921355, zastúpeného Marják & Ferenci, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Tajovského č. 17, IČO: 50164988, proti žalovanej PhDr. O. E. CSc., trvale bytom v I. o nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, vedenom na Okresnom súde Rožňava pod sp.zn. 6 Csp 12/2018, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 21. augusta 2018 sp.zn. 2 Co 214/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobca podal návrh, aby súd podľa § 343 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) nariadil zabezpečovacie opatrenie zriadením záložného práva na nehnuteľnosti žalovanej v katastrálnom území J. zapísané na liste vlastníctva č. XXX ako rodinný dom so súpisným č. XX na parcele č. XX/X - zastavané plochy a nádvoria vo výmere XX m², parcela č. XX/X - záhrady vo výmere XX m², parcela č. XX/X - záhrady vo výmere XXX m², parcela č. XX/X - záhrady vo výmere XX m². V návrhu uviedol, že na základe zmluvy o pôžičke poskytol 5 000 € žalovanej, ktorá napriek výzvam nespĺnila svoj záväzok vrátiť mu túto sumu najneskôr do 31. marca 2017. Nariadenia zabezpečovacieho opatrenia sa domáhal preto, lebo žalovaná sa chystá zbaviť svojho majetku, čo môže ovplyvniť vymožiteľnosť jeho pohľadávky.

2. Okresný súd Rožňava (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 13. marca 2018 č.k. 6 Csp 12/2018-35 návrh žalobcu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia zamietol s odôvodnením, že žalobca neosvedčil obavu, že exekúcia bude ohrozená. Ničím totiž nevysvetlil, na základe čoho dospel k presvedčeniu, že žalovaná sa chce zbaviť svojho majetku. Ani z výpisu z katastra nehnuteľností obstaraného súdom nevyplývala opodstatnenosť tohto jeho tvrdenia. Navyše, pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia treba zohľadňovať zásadu primeranosti a proporcionality

zásahov do majetkových pomerov dlžníka vo vzťahu k výške pohľadávky. Žalobca túto zásadu nezohľadňuje; je zreteľný nepomer medzi navrhovaným zásahom do majetku žalovanej a výškou jej dlhu voči žalobcovi.

3. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 21. augusta 2018 sp.zn. 2 Co 214/2018 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správne. Poukázal na to, že žalobca v spore nešpecifikoval žiadny majetok, ktorého sa žalovaná v poslednom čase zbavila a neosvedčil žiadnu okolnosť, ktorá by vzbudzovala dôvodnú obavu, že sa žalovaná snaží zbaviť svojho majetku. Jeho návrh sa prieči zásade proporcionality medzi rozsahom navrhovaného opatrenia a výškou jeho pohľadávky voči žalovanej.

4. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 420 písm. f/ CSP tvrdiac, že v danom prípade boli splnené všetky zákonom stanovené predpoklady pre nariadenie ním navrhovaného zabezpečovacieho opatrenia. Napadnuté rozhodnutie prehliada, že navrhoval zriadiť záložné právo zaťažujúce dom na samote (predstavujúci len „naturálne bývanie“), ktorého hodnota sa blížila výške jeho pohľadávky voči žalovanej. Súd si túto skutočnosť ničím neoveril. Podľa názoru žalobcu riadne osvedčil nielen existenciu svojej pohľadávky voči žalovanej, ale tiež obavu z ohrozenia exekúcie. Zastával názor, že opodstatnenosť návrhu, ktorý podal, nastáva už vtedy, keď sú dané okolnosti nasvedčujúce o úmysle dlžníka zbaviť sa majetku, teda nie až vtedy, keď proces zbavovania sa majetku dlžníkom reálne nastal a prebieha. Poukázal tiež na to, že po podaní odvolania žalovaná nevyvíjala žiadnu procesnú aktivitu, nespochybňovala opodstatnenosť odvolacích dôvodov, ale ani nepristúpila k uhradeniu dlhu. To len potvrdzuje, že v skutočnosti nemá úmysel dobrovoľne mu plniť. Podľa presvedčenia žalobcu mal odvolací súd uskutočniť „niektorý z procesných úkonov (pojednávania, výsluch strán)“, aby sa uplatnila zásada kontradiktórnosti, v rámci ktorej by mohol realizovať jemu patriace procesné oprávnenia. Z týchto dôvodov navrhol zrušiť rozhodnutia súdov oboch inštancií a vec vrátiť na ďalšie konanie prvoinštančnému súdu.

5. Žalovaná sa k dovolaniu písomne nevyjadrila.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

8. Žalobca vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. V zmysle judikátu R 19/2017 základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V danom prípade dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu vo veci samej, lebo žalobca s návrhom na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia nepodal žalobu a zo spisu nevyplýva, že by ju podal dodatočne; za podmienok uvedených v § 420 CSP je dovolanie proti takému uzneseniu prípustné (porovnaj R 76/2018).

10. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1 Cdo 42/2017, 2 Cdo 20/2017, 3 Cdo 41/2017, 4 Cdo 131/2017, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto

posudzoval opodstatnenosť argumentácie žalobcu, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

11. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

12. Procesným postupom súdu je len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariača možnosti jej aktívnej účasti na konaní (1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 162/2017, 3 Cdo 22/2018, 4 Cdo 87/2017, 5 Cdo 112/2018, 7 Cdo 202/2017, 8 Cdo 85/2018). Postupom súdu možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou (návrhom) uplatneného nároku (1 Cdo 228/2017, 2 Cdo 220/2017, 3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 5 Cdo 45/2018, 7 Cdo 35/2018, 8 Cdo 56/2017, 1 VCdo 2/2017).

13. Z obsahu dovolania žalobcu (§ 124 ods. 1 CSP) je zrejmé, že opodstatnenosť svojej dovolacej argumentácie vyvodzuje z ním tvrdenej vecnej nesprávnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP vidí v právnych záveroch, na ktorých založil odvolací súd svoje rozhodnutie. Spochybňuje predovšetkým správnosť právneho záveru odvolacieho súdu, podľa ktorého neboli dané predpoklady pre nariadenie navrhovaného zabezpečovacieho opatrenia. Popiera, že by neosvedčil ani zámer žalovanej zbaviť sa majetku, ani existenciu reálnej obavy, že dôjde k znemožneniu exekúcie. Jednoznačne teda namieta, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Podľa ustálenej judikatúry najvyššieho súdu ale nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP (R 24/2017, 1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 94/2017, 4 Cdo 47/2017, 5 Cdo 145/2016, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 76/2018).

14. Pokiaľ žalobca namieta, že odvolací súd mal nariadiť pojednávanie alebo uskutočniť výsluch strán, dovolací súd poukazuje jednak na § 344 CSP, podľa ktorého ustanovenia o neodkladnom opatrení sa použijú primerane aj na zabezpečovacie opatrenie, jednak na § 329 ods. 1 veta prvá CSP, podľa ktorého súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Tieto ustanovenia teda umožňujú, aby súd na základe vlastnej úvahy po oboznámení sa s podstatou návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia a okolnosťami, za ktorých sa návrh podal, zväzil, či sú dané predpoklady na to, aby rozhodol aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Pokiaľ súd v danom prípade usúdil, že tieto predpoklady sú dané, nemusel pristúpiť k výsluchu strán a rozhodnúť mohol bez nariadenia pojednávania; jeho procesný postup zodpovedal zákonu. Postupom súdu, ktorý zodpovedá zákonu, nemôže dôjsť k vade zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f/ CSP.

15. Z právnej úpravy zabezpečovacieho opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky relevantné skutkové okolnosti a pri ich zisťovaní nemusí dodržať formálny postup, ktorý sa inak vyžaduje pri dokazovaní. Postačuje, ak sú aspoň osvedčené základné skutočnosti potrebné na záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, a tiež dôvodnosť obavy, že bude ohrozená exekúcia. Úvaha o tom, či sú tieto predpoklady dané, je na súde rozhodujúcim o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia. Ani prípadne nesprávna úvaha súdu o tom ale nezakladá vadu zmätočnosti. Pokiaľ žalobca v dovolaní naznačuje, že postup súdu v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie bol nedostatočný, najvyšší súd uvádza, že (ani prípadné) nedostatočné zistenie (osvedčenie) skutkového stavu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP (1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 7 Cdo 11/2017, 8 Cdo 187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS

465/2017).

16. Pre prípad, že žalobca namieta aj to, že odôvodnenie napadnutého uznesenia je nepreskúmateľné, dovolací súd uvádza, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá vadu zmätočnosti len celkom výnimočne v extrémnych prípadoch, napríklad vtedy, keď rozhodnutie neobsahuje žiadne odôvodnenie (R 2/2016, 1 Cdo 228/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 92/2018, 4 Cdo 59/2017, 5 Cdo 45/2018, 7 Cdo 141/2017, 8 Cdo 49/2017). V danom prípade ale z odôvodnení rozhodnutí súdov oboch inštancií je dostatočne zrejmé, o čo išlo žalobcovi, čo zohľadnili súdy, akými úvahami sa riadili, ktoré ustanovenia aplikovali, k akým záverom dospeli a z ktorých dôvodov rozhodli. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

17. Z dôvodov uvedených vyššie dospel dovolací súd k záveru, že v danom prípade podané dovolanie je procesne neprípustné, lebo žalobca v ňom nedôvodne tvrdí, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

18. Podľa § 447 CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

19. Z týchto dôvodov najvyšší súd dovolanie žalobcu odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

20. Najvyšší súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.